

JustitiedepartementetInspektionen för vård och omsorg
Kriminalvården
Polismyndigheten
Rättsmedicinalverket
Socialstyrelsen

Uppdrag till Polismyndigheten och Socialstyrelsen att föreslå åtgärder i syfte att förhindra vansinnesdåd

Regeringens beslut

Regeringen ger Polismyndigheten och Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga och analysera informationsdelningen mellan myndigheter, hälso- och sjukvården och socialtjänsten vid inträffade brott av oprovocerat icke-relationellt dödligt, eller potentiellt dödligt, våld (s.k. vansinnesdåd). Myndigheterna ska även föreslå åtgärder för att förbättra informationsdelningen i syfte att förebygga och förhindra att nya vansinnesdåd begås. Vid genomförandet av uppdraget ska information, kunskap och erfarenheter inhämtas från Inspektionen för vård och omsorg, Kriminalvården och Rättsmedicinalverket.

Polismyndigheten ska samordna uppdraget och lämna en samlad redovisning till Regeringskansliet (Justitiedepartementet och Socialdepartementet) senast den 31 januari 2027.

Bakgrund

Från 1990 och framåt har cirka fem vansinnesdåd per år ägt rum (Brå 2024:6, Dödligt våld i Sverige sedan 1990). Vansinnesdåd kan definieras som att de sker utom nära relation och riktar sig mot personer som vid tillfället råkar vara i gärningspersonens närhet. Oftast finns det inte någon annan konstaterad motivbild än allvarlig psykisk ohälsa hos gärningspersonerna även om ett flertal faktorer och drivkrafter ofta samverkar. I flera av de uppmärksammade fall som ägt rum på senare tid har det i efterhand framkommit att det funnits information som indikerat att gärningspersonen haft hög risk att begå ett allvarligt våldsdåd med potentiellt dödligt utfall.

Regeringen bedömer att det saknas en samlad bild av hur myndigheter, hälso- och sjukvården och socialtjänsten delar information för att förhindra att individer med identifierad hög risk begår vansinnesdåd.

Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att stärka möjligheterna till informationsutbyte i brottsförebyggande syfte. Den 1 april 2025 infördes lagen (2025:170) om skyldighet att lämna uppgifter till brottsbekämpande myndigheter. Den 1 december 2025 trädde en ny sekretessbrytande bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen i kraft med syfte att möjliggöra ett mer effektivt informationsutbyte mellan myndigheter. Sedan den 1 augusti 2021 har även hälso- och sjukvårdspersonal samt socialtjänst haft möjlighet att lämna uppgifter till Polismyndigheten när syftet är att förebygga allvarliga vålds-, frids- eller sexualbrott mot närstående. Regeringen anser att berörda myndigheter behöver säkerställa att de regelverk som finns för att dela information används fullt ut och att ytterligare åtgärder vidtas för att förebygga och förhindra vansinnesdåd.

Närmare om uppdraget

I uppdraget ingår att:

- Kartlägga brott, eventuella motivbilder och aktörstyper av provocerat icke-relationellt dödligt, eller potentiellt dödligt, våld och analysera vilken information som funnits tillgänglig före brotten begicks samt i vilken utsträckning informationen delades.
- Bedöma om information i större utsträckning bör delas och i så fall mellan vilka, samt föreslå åtgärder för att förbättra informationsdelningen i syfte att förebygga och förhindra att nya vansinnesdåd begås.
- Föreslå ytterligare åtgärder som kan stärka förmågan att förebygga och förhindra att vansinnesdåd begås.

Polismyndigheten ska samordna uppdraget och särskilt ansvara för informationsinhämtningen. Samtliga myndigheter ska bidra utifrån sin expertis i de delar som rör kartläggning, analys och bedömning, samt framtagande av åtgärdsförslag.

De åtgärdsförslag som presenteras ska rymmas inom befintlig lagstiftning, vara förenliga med skyddet av den personliga integriteten och kunna hanteras inom berörda myndigheters befintliga ekonomiska ramar.

Socialstyrelsens skade- och dödsfallsutredningar, som bland annat granskar fall av dödligt våld och mordförsök mot vuxna samt dödligt och grovt våld mot barn behöver beaktas i genomförandet av uppdraget. Vidare ska relevanta uppdrag beaktas, som exempelvis uppdraget till flera myndigheter att samordna utvecklingen av effektiv informationsdelning i arbetet mot brott (Fi2025/01460), uppdraget till Inspektionen för vård och omsorg att granska arbetet med riskbedömningar avseende framtida benägenhet att begå våldsbrott i samhället (S2026/00228) samt uppdraget till Socialstyrelsen att ta fram metodstöd till hälso- och sjukvården i arbetet med att förebygga, bedöma och hantera patienters risk för att skada andra (S2026/00227).

Gunnar Strömmer

Julia Bergström

Kopia till

Statsrådsberedningen/I
Justitiedepartementet/DÅ, KRIM, L5, L6, LS
Finansdepartementet/BA, SFÖ
Socialdepartementet/HC, SL, SOF
Brottsförebyggande rådet